

Festival Maribor: Finski mit • Godalni orkester festivala Maribor, Satu Vänska (violina) • Program: Einojuhani Rautavaara: Suomalainen Myytti (Finski mit); Jean Sibelius: šest Humoresk za violino (št. 1 v d-molu op. 87, št. 2 v D-duru op. 87, št. 4 v g-molu op. 89); Pehr Henrik Nordgren: Pelimannimuotokuvia (Portreti deželnih goslačev) op. 26; Jean Sibelius: Rakastava (Ljubimca); Kaija Sariaaho: De la terre, za solo violino; Jean Sibelius: Canzonetta za godala op. 62a • dvorec Dornava, 3. septembra.

Koncert je otvorila skladba Finski mit, skladatelja Rautavaare, ki je poslušalce s tremoli v violončelih že takoj na začetku preselila v drgetajočo atmosfero brezmejnih in osamljenih planjav finske dežele. Sledilo je melodično bolj razgibano nadaljevanje, pri čemer pa so tremoli v violinah ustvarjali stalno napetost, celo statičnost. Orkester nas je s svojo uigranostjo ter tehnično dovršenostjo popeljal v lirično in orkestralno bogato godalno igro, ki je napetost ustvarjala z nenehno nihajočo intenziteto različnih melodičnih misli. Skladbo je zaključila romantična melodija violin, pri čemer pa so njeno liričnost večkrat prekinili nenadni »izbruhi« tremolov nizkih godal, ki so v ozadju ustvarjali občutek »pretečega«.

Sledile so skladbe iz cikla Šest Humoresk za violino, skladatelja Jeana Sibeliusa. V teh je zablestela Satu Vänska. Romantična konotacija Sibeliusovih Humoresk s široko razpetimi melodijami je še poudarila romantično zastavljeno igro solistke, ki je s precizno izdelanimi linijami vsem poslušalcem predstavila bogastvo melodične invencije skladb. Dobra interakcija med solistko in orkestrom se je pokazala še v naslednji Sibeliusovi skladbi, Ljubimca, v kateri so se oboji imitacijsko lepo dopolnjevali ter bili občutljivi za izraznost drug drugega.

Tehnična ter interpretacijska odličnost solistke in njena uglašenost z orkestrom je prišla še bolj do izraza v Nordgrenovi skladbi Portreti deželnih goslačev. Če je v prvem in tretjem stavku prevladoval lahkoten, igriv in humorističen stil s stalnim plesnim ritmom in pridihom glasbe ljudskih godcev, je orkester več prefinjenosti pokazal v precizni gradnji drugega stavka, kjer smo ob stalni spremljavi orkestra lahko spremljali razgiban dialog med violino in violo, orkester pa je z gostim orkestralnim zvokom ter z občasnimi punktirajočimi intermezzi odlično odslikal predmetni naslov stavka – Mislec.

Osvežitev večera je bilo delo skladateljice Sariaaho. V skladbi De la Terre za violino in elektroniko smo ob eksperimentiranju zvočnosti z vrsto sodobnih prijemov na violini slišali še moškega, ki šepeta besede »...de la Terre« izmenjujoč z zvokom valovanja morja, vse to pa je bilo elektronsko nadzorovano z računalnikom. Skladba je bila emocionalno zelo nabita, intenzivni monolog violine pa je ustvarjal napetost z nihanjem intenzitete, pri čemer je povednost same skladbe ostala nekoliko prikrita. Solistka Satu Vänska je vendarle dokazala, da je dorasla (tako Sibeliusu kot) tudi sodobnejšim skladbam.

Solistka nas ni obdržala v neoprijemljivosti sodobnega elektronsko-eksperimentalnega modernizma, saj se je večer končal s še eno skladbo Sibeliusa, kar je orkester domiselno povezal s prihodom na oder še pred koncem skladbe De la Terre. Tako smo se ne le izognili morebiti nerodnemu premoru po tako sodobni skladbi, ki je bila iz splošne atmosfere koncerta, temveč tudi začutili dva kontrastna svetova iste glasbene preteklosti. V večer smo odkorakali s spominom na spevne in bogate lirične melodije Sibeliusove Canzonette za

godala, ki je lepo zaokrožila glasbeni večer. Koncert Finski mit nam v idiličnem okolju dvorca Dornava ni postregel le z glasbo za vse okuse in izbrano zastavljenim programom, temveč nam je vsem omogočil še eno prvovrstno glasbeno doživetje Festivala Maribor.

Avtorica: Evelyn Horvat